



16 ΝΟΕ. 2015

ΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Αθήνα, 15 / 11 / 2016

Αρ. Πρωτ. 64410
Σχετ.: 64424

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Τ.Κ. : 101 87 Αθήνα
Τηλέφωνο : 213 2161428
Fax : 210 5237254
e-mail : tke@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ ✓ **ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερωτήσεις Βουλευτών.

✓
Σε απάντηση των με αριθμ. πρωτ. 7607/24-8-2016 και 7693/25-8-2016 ερωτήσεων, που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Γιάννη Γκιόκα, Σάκη Βαρδαλή, Γιώργο Λαμπρούλη, Νίκο Καραθανασόπουλο, Κώστα Στεργίου και Χάρη Θεοχάρη, με θέμα σχετικά με τα μέτρα πρόληψης για την ελονοσία, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με σκοπό το στρατηγικό σχεδιασμό για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ελονοσίας, τον Αύγουστο του 2015, επικαιροποιήθηκε το Σχέδιο Δράσης Ελονοσίας «Μερόπη» και εγκρίθηκε από την πολιτική ηγεσία και εκδόθηκε με Απόφαση του Υπουργού Υγείας (ΑΔΑ: 6ΞΡΗ465ΦΥΟ-3ΡΑ). Επισημαίνεται ότι, όλες οι Επιτροπές που προβλέπονται στο εν λόγω Σχέδιο (π.χ. Συντονιστική Επιτροπή) έχουν συσταθεί και λειτουργούν. Το εν λόγω σχέδιο παρέχει σαφείς οδηγίες και περιγράφει τις αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Μετά από τις συστάσεις του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας για έγκαιρο προγραμματισμό των ψεκασμών της επόμενης περιόδου ήδη από τον Οκτώβριο του 2015 εστάλη έγγραφο στις Περιφερειακές και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις της χώρας προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες τους για την μέριμνα έγκαιρης εξασφάλισης χρηματοδότησης για την υλοποίηση προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών.

Τον Μάρτιο του 2016 εξεδόθη από την Δ/ση Δημόσιας Υγείας εγκύκλιος (ΑΔΑ: Ω2Ν8465ΦΥΟ-7Ε4) για τα μέτρα και τις οδηγίες για τον ιό Ζίκα που μεταδίδεται μέσω κουνουπιών.

Επίσης, το Μάρτιο του τρέχοντος επικαιροποιήθηκε η εγκύκλιος (ΑΔΑ: 6ΗΖΝ465ΦΥΟ-02Γ) με τις οδηγίες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών από τις Περιφερειακές και τις Τοπικές Αυτοδιοικήσεις της χώρας.

Επισημαίνεται ότι, με την εγκύκλιο (ΑΔΑ: 68ΓΣ465ΦΥΟ-ΦΝ2) δόθηκε η σύσταση στις αρμόδιες υπηρεσίες να αποφεύγεται η δημιουργία κέντρων φιλοξενίας/υποδοχής μεταναστών-προσφύγων σε περιοχές που γειτνιάζουν με μεγάλες εστίες - φυσικά ενδιαιτήματα Ανωφελών κουνουπιών (π.χ. ορυζώνες, που συνιστούν ιδιαίτερως παραγωγικές εστίες Ανωφελών κουνουπιών, υδροβιότοπους, εκβολές ποταμών κλπ), σε άλλες περιοχές με καταγραφή υψηλών πληθυσμών Ανωφελών κουνουπιών και φυσικά σε περιοχές όπου είχε καταγραφεί εγχώρια μετάδοση ελονοσίας τα τελευταία έτη, σε ακτίνα τουλάχιστον 6 χιλιομέτρων από τις εστίες κουνουπιών και από τους οικισμούς με πρόσφατη καταγραφή εγχώριας μετάδοσης ελονοσίας.

Σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η αλλαγή της χωροθέτησης των κέντρων, θα πρέπει τουλάχιστον να εξασφαλίζεται ότι, σε αυτά τα κέντρα που βρίσκονται σε περιοχές υψηλού κινδύνου (όπως περιγράφονται παραπάνω) ο φιλοξενούμενος πληθυσμός μεταναστών-προσφύγων δεν προέρχεται από ενδημικές για την ελονοσία χώρες.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος έχει αποσταλεί στις αρμόδιες Υπηρεσίες εγγραφο για τη συλλογή στοιχείων σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών καθώς και εντομολογικών δεδομένων, με σκοπό την αξιολόγηση αυτών των δράσεων.

Έχουν εκδοθεί από την Υπηρεσία μας άδειες προνυμφοκτονίας από αέρος για τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου, Αττικής (Ανατολική Αττική και Νήσοι), Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας και Στερεάς Ελλάδας για το έτος 2016.

Έχουν εκδοθεί άδειες χρήσης βιοκτόνων σκευασμάτων για ULV εφαρμογή από εδάφους και αέρος για την αντιμετώπιση των ακραίων κουνουπιών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για το έτος 2016.

Έχει εκδοθεί άδεια υπολειμματικών ψεκασμών εσωτερικού χώρου σε καταλύματα στην περιοχή του Δήμου Ευρώτα Λακωνίας (ΑΔΑ: 6Ε3Π465ΦΥΟ-ΒΜΗ).

Έχει εκπονηθεί εγκύκλιος με θέμα: Σχέδιο διαχείρισης των διαβιβαστών σε περίπτωση κρούσματος Δάγκειου πυρετού, λοίμωξης από ιό Chikungunya ή Zika (ΑΔΑ: ΩΜΙ7465ΦΥΟ-Χ4Θ).

Βάσει των επιδημιολογικών δεδομένων του ΚΕΕΛΠΝΟ, μέχρι σήμερα κατά τη φετινή περίοδο μετάδοσης καταγράφηκαν 4 κρούσματα ελονοσίας με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης (1 στην Π.Ε. Αχαΐας, 1 στην Π.Ε. Ηλείας και 2 στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης). Για την ασφάλεια του αίματος, το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας χαρακτηρίζει ως επηρεαζόμενες τις περιοχές (κοινότητες και οικισμούς), όπου βάσει ενδείξεων έγινε η μετάδοση της νόσου, και εφαρμόζει σε αυτές μέτρα ασφάλειας του αίματος και αιμοεπαγρύπνησης.

Τέλος, σας αποστέλλουμε επισυναπτόμενο έγγραφο του ΚΕΕΛΠΝΟ, στο οποίο περιγράφονται οι ενέργειες του φορέα όσον αφορά στην πρόληψη και αντιμετώπιση νοσημάτων που μεταδίδονται από τα κουνούπια.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Βουλευτές κ.κ. Γ. Γκικόκα, Σ. Βαρδαλή, Γ. Λαμπρούλη,
Ν. Καραθανασόπουλο, Κ. Στεργίου, Χ. Θεοχάρη

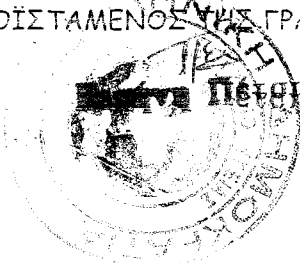
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
2. Τμήμα Νομ. Πρωτοβουλίας, Κοιν. Ελέγχου & Κωδικοποίησης

Α. ΞΑΝΘΟΣ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ





ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ &
ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Μαρούσι, 26-8-16
Αρ. Πρωτ. ΟΙΣ 17520

Τμήμα :
Γραφείο : Προέδρου
Πληροφορίες :
Διεύθυνση : Αγράφων 3-5
Ταχ. Κώδικας : 15123
Τηλέφωνο : 210 - 5212009
FAX : 210 - 5212064

Προς: Υπουργείο Υγείας,
Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας &
Κοινωνικής Μέριμνας,
Υπόψη: κας Κύρλεση

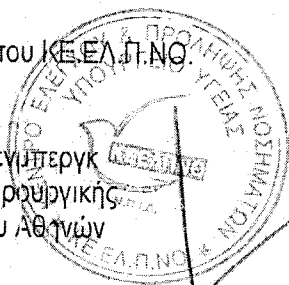
ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ

Σας διαβιβάζουμε έγγραφο των Γραφείων Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές / Νοσημάτων που Μεταδίδονται Μέσω Αναπνευστικού του Τμήματος Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης με θέμα: «Απάντηση σε θέματα ελονοσίας και γρίπης (επιδημιολογικά δεδομένα, δράσεις αντιμετώπισης ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)» // 23.08.2016.

Είμαστε στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος Δ.Σ. του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

Θεόφιλος Ρόζενμπεργκ
αν. Καθηγητής Χειρουργικής
Πανεπιστημίου Αθηνών



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Υπεύθυνη Γραμματείας
α.α.
Σκόρπη Ξανθή

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Διευθυντή
3. Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης
4. Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές
5. Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται Μέσω Αναπνευστικού

Μαρούσι, /..... /2016
Αρ. Πρωτ.

Τμήμα : Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης
Γραφείο : Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές
Γραφείο : Νοσημάτων που Μεταδίδονται Μέσω Αναπνευστικού
Πληροφορίες : Δ. Περβανίδου, Θ. Λύτρας
Διεύθυνση : Αγραφων 3-5
Ταχ. Κώδικας : 15123
Τηλέφωνο : 210-3899052, 210-8899223
Fax : 210-3818868

Προς: Διοίκηση ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε θέματα ελονοσίας και γρίπης (επιδημιολογικά δεδομένα, δράσεις αντιμετώπισης ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)

Σε απάντηση του ηλεκτρονικού μηνύματος από την Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας που εστάλη στις 18.08.2016 με θέμα: «Στοιχεία ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.», θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για τα κάτωθι:

Ελονοσία

1. Ποιες είναι οι ενέργειες που πρότεινε ως όφειλε η υπηρεσία και πως υλοποιήθηκαν σε σχέση με ενημέρωση του πληθυσμού και ψεκασμούς ανά περιφέρεια και χρονική περίοδο.

Η διενέργεια προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών υπάγεται στην αρμοδιότητα των Διευθύνσεων Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής των Περιφερειακών Ενοτήτων ή Περιφερειών (εξαρτάται από τη διοικητική δομή που προκηρύσσει το πρόγραμμα), καθώς και στην αρμοδιότητα των Δήμων.

Αν και δεν υπάγονται στις αρμοδιότητές του, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. υλοποιεί τις κάτωθι δράσεις σχετικά με την καταπολέμηση των διαβιβαστών:

Δράσεις για τα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών - Εντομολογική επιτήρηση:

- **Ευαισθητοποίηση Περιφερειών** (επιστολές σε ετήσια βάση) για την έγκαιρη έναρξη, οργάνωση και υλοποίηση αποτελεσματικών ολοκληρωμένων προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών στην περιοχή ευθύνης τους και την ανάδειξή τους σε θέμα υψηλής προτεραιότητας, με υπόδειξη των περιοχών υψηλού κινδύνου και με επικαιροποιημένο συνοπτικό οδηγό με τα βασικά βήματα ώστε να επιτευχθεί η έγκαιρη προκήρυξη, καταχώρηση και υλοποίηση των έργων εντομοκτονίας. Για τα προγράμματα του 2016, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. απέστειλε τέτοιες σχετικές επιστολές ευαισθητοποίησης το Δεκέμβριο του 2015.

Επίσης, το Μάρτιο του 2016 (στις 15/03/2016) απέστειλε εκ νέου **επιστολή ευαισθητοποίησης** στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης σε όλες τις Περιφέρειες και Δήμους της χώρας σχετικά με την εκτίμηση κινδύνου και τις **συνιστώμενες δράσεις πρόληψης** νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια (ή σκνίπες) στις **περιοχές που υποδέχονται και φιλοξενούν μετανάστες/ πρόσφυγες**, με σκοπό την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας μετάδοσης ασθενειών που μεταδίδονται με αυτούς τους διαβιβαστές. Στην επιστολή αυτή, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. τόνισε ότι η υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών και η εντατικοποίησή τους θα πρέπει να αναδειχθεί σε **θέμα υψηλής προτεραιότητας**, ιδιαιτέρως σε **ευάλωτες περιοχές (όπου κυκλοφορούν ικανοί διαβιβαστές) που υποδέχονται και φιλοξενούν μετανάστες/ πρόσφυγες**. Συγκεκριμένα, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συνέστησε συνεχή εφαρμογή προληπτικών δράσεων (περιορισμού των εστιών αναπαραγωγής κουνουπιών/σκνιπών, ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισης κουνουπιών, ενημέρωσης κοινού, λήψης μέτρων για την ατομική προστασία από τα τσιμπήματα κουνουπιών, εγρήγορης επαγγελματιών υγείας), στις περιοχές που υποδέχονται/ φιλοξενούν μετανάστες/ πρόσφυγες, και εντατικοποίησή τους, κατόπιν εκτίμησης κινδύνου σε τοπικό επίπεδο (ανάλογα π.χ. με το είδος και τον πληθυσμό των διαβιβαστών που κυκλοφορούν στην κάθε περιοχή).

- Επιπρόσθετα, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. οργάνωσε τα προηγούμενα έτη και οργανώνει -όταν κρίνεται σκόπιμο- **συναντήσεις εργασίας** με εκπροσώπους των τοπικών αρχών (Περιφερειών ή/και Δήμων), σε περιοχές υψηλού κινδύνου για τοπική μετάδοση της ελονοσίας (όπου καταγράφηκε πρόσφατα εγχώρια μετάδοση), για το συντονισμό και οργάνωση των ενδεικνυόμενων δράσεων.
- **Τακτική τηλεφωνική επικοινωνία με όλες τις Περιφέρειες/ Περιφερειακές Ενότητες** της χώρας (Διευθύνσεις Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής, ορισμένους Δήμους) και συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με το στάδιο υλοποίησης των έργων καταπολέμησης κουνουπιών, ανά Περιφέρεια ή Περιφερειακή Ενότητα. Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. (χωρίς αυτό να υπάγεται στις αρμοδιότητές του) προσπαθεί να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με το στάδιο υλοποίησης των προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών των τοπικών αρχών, ώστε να εκτιμά άμεσα την κατάσταση σε περίπτωση που χρειασθεί. Παρόλο που στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας (ΥΥ) για τα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών, επίσης, αναφέρεται η σκοπιμότητα υποβολής αναλυτικών εκθέσεων απολογισμού των προγραμμάτων αυτών από τις Περιφέρειες στο ΥΥ και το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., δεν έχουμε παραλάβει παρά ελάχιστες σχετικές αναφορές από τις τοπικές αρχές.
- **Διανομή και τοποθέτηση κουνουπιέρων εμποτισμένων με μακράς διάρκειας εντομοκτόνο στα καταλύματα μεταναστών:** Σύμφωνα με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) και με σκοπό τη μείωση της έκθεσης στα κουνούπια μεταναστών από ενδημικές για την ελονοσία χώρες, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. πραγματοποιεί (από το 2013 και κάθε περίοδο μετάδοσης έκτοτε) διανομή και τοποθέτηση κουνουπιέρων εμποτισμένων με μακράς διάρκειας εντομοκτόνο στα καταλύματα μεταναστών στο Δήμο Ευρώτα Λακωνίας. Η διάθεση, τοποθέτηση και παρακολούθηση του τρόπου χρήσης των κουνουπιέρων γίνεται από το κλιμάκιο των επαγγελματιών υγείας που διενεργεί ενεργητική αναζήτηση κρουσμάτων ελονοσίας στην περιοχή.
- **Συμμετοχή στην εφαρμογή υπολειμματικών ψεκασμών εσωτερικών χώρων** (υπόδειξη καταλυμάτων μεταναστών) στο Δήμο Ευρώτα Λακωνίας: το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συνεχίζει να συστήνει στις τοπικές αρχές την εφαρμογή αυτής της μεθόδου στη συγκεκριμένη περιοχή. Σε προηγούμενες περιόδους μετάδοσης, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. είχε επίσης στηρίξει οικονομικά αυτή τη δράση στο Δήμο Ευρώτα Λακωνίας.
- Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. είχε υποστηρίξει τα έκτακτα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών που εφαρμόστηκαν κατά την επιδημία λοίμωξης από ιό του Δυτικού Νείλου στην Κεντρική Μακεδονία το 2010 και 2011.
- **Εντομολογική επιτήρηση:** Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., σε συνεργασία με τον Τομέα Παρασιτολογίας, Εντομολογίας και Τροπικών Νοσημάτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ), το πρόγραμμα ΕΣΠΑ (MALWEST) από το 2012-2014, το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, Πανεπιστήμια, Περιφέρειες, τοπικούς φορείς, τοπικές αρχές δημόσιας υγείας και ανάδοχες εταιρείες των έργων καταπολέμησης κουνουπιών της τοπικής αυτοδιοίκησης, διενεργούσε, συμμετείχε ή/και συντόνιζε -από το 2010 έως το 2015- πρόγραμμα ενεργητικής εντομολογικής επιτήρησης σε διάφορες περιοχές της χώρας. Το πρόγραμμα αυτό το 2016 υλοποιείται πλέον, λόγω οικονομικών δυσχερειών, σε περιορισμένη έκταση, από την ΕΣΔΥ, με την εθελοντική συμμετοχή τοπικών αρχών και ανάδοχων εταιρειών.
Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συστήνει τη διενέργεια εντομολογικής επιτήρησης (για την καταγραφή της παρουσίας και του πληθυσμού του ικανού διαβιβαστή της ελονοσίας-ανωφελούς κουνουπιού), στις τοπικές αρχές, ειδικά σε περιοχές που συγκεντρώνουν παράγοντες κινδύνου για τοπική μετάδοση της νόσου και συνεχίζει την προσπάθεια συλλογής εντομολογικών δεδομένων στις περιοχές αυτές και σε περιοχές με πρόσφατη καταγραφή εγχώριας μετάδοσης.
- **Εκτίμηση κινδύνου:** Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. διενεργεί εκτίμηση κινδύνου για την τοπική μετάδοση της ελονοσίας, λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες κινδύνου που συγκεντρώνονται σε τοπικό επίπεδο (εντομολογικά και περιβαλλοντικά δεδομένα, συγκέντρωση πληθυσμών από ενδημικές χώρες). Στο πλαίσιο αυτό, σε περιοχές με κέντρα φιλοξενίας μεταναστών-προσφύγων, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συγκεντρώνει διαθέσιμα εντομολογικά, περιβαλλοντικά και δημογραφικά δεδομένα.
Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. Αθήνας και Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, διενήργησαν τον Ιούλιο 2016 επιτόπια επίσκεψη και αυτοψία σε κέντρα φιλοξενίας μεταναστών-προσφύγων στην Κεντρική Μακεδονία, για την καταγραφή πιθανών εστιών αναπαραγωγής ανωφελών κουνουπιών και την εκτίμηση κινδύνου.

Δράσεις ενημέρωσης κοινού

Σχετικά με δράσεις ενημέρωσης κοινού, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. έχει δημιουργήσει ενημερωτικό υλικό για την ελονοσία και μέτρα προστασίας από τα κουνούπια και παρουσιάσεις, διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του (www.keelpno.gr). Επίσης, έχει ανατυπώσει και αποστέλλει τα τελευταία έτη φυλλάδια για την προστασία από κουνούπια σε τοπικές αρχές πανελλαδικά, σε περιοχές υψηλού κινδύνου (με καταγραφή εγχώριων κρουσμάτων ελονοσίας/ κρουσμάτων λοίμωξης από ιό του Δυτικού Νείλου) είτε κατόπιν αιτήματός τους. Έχει επίσης υλοποιήσει **ημερίδες ενημέρωσης** για την ελονοσία και τα μέτρα προστασίας από τα κουνούπια σε περιοχές της χώρας, όπου είχαν εμφανισθεί κρούσματα ελονοσίας με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης. Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. προσπαθεί να ανταποκρίνεται σε κάθε αίτημα ενημέρωσης κοινού ή φορέων για τα νοσήματα που μεταδίδονται από κουνούπια και τα μέτρα προστασίας από τα κουνούπια (ενημερωτικές ημερίδες, διάθεση έντυπου υλικού - φυλλαδίων, αφισών).

2. Ποια ήταν τα προβλήματα σε σχέση με τους ψεκασμούς, ποιες ήταν οι οδηγίες που σας εδόθησαν από τον ΓΓΔΥ σε σχέση με τα συγκεκριμένα προβλήματα, ποια η επικοινωνία και ο έλεγχος των περιφερειών και ποια ήταν τα τελικά αποτελέσματα (συγκεντρωτική έκθεση ανά έτος για τα τέσσερα τελευταία έτη από 2013 έως σήμερα).

Από την επικοινωνία μας και την εμπειρία μας στην αντιμετώπιση των νοσημάτων που μεταδίδονται με διαβιβαστές, τα προβλήματα που προκύπτουν σε σχέση με τα προγράμματα αυτά είναι οικονομικής φύσεως (χαμηλός προϋπολογισμός έργων) και γραφειοκρατικής φύσεως (καθυστερήσεις διαδικασιών, ενστάσεις), για αυτό και προτείνουμε την υλοποίηση πολυετών προγραμμάτων (όπως αναφέρεται και στην εγκύκλιο του ΥΥ).

Το Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. διενεργεί -με δική του πρωτοβουλία και χωρίς αυτό να υπάγεται στις αρμοδιότητές του- τακτική τηλεφωνική επικοινωνία με όλες τις Περιφέρειες/ Περιφερειακές Ενότητες της χώρας (Διευθύνσεις Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής, ορισμένους Δήμους) για τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με το στάδιο υλοποίησης των έργων καταπολέμησης κουνουπιών, ανά Περιφέρεια ή Περιφερειακή Ενότητα. Παρόλο που στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας (ΥΥ) για τα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών αναφέρεται η σκοπιμότητα υποβολής αναλυτικών εκθέσεων απολογισμού των προγραμμάτων αυτών από τις Περιφέρειες στο ΥΥ και το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., δεν έχουμε παραλάβει παρά ελάχιστες σχετικές αναφορές από τις τοπικές αρχές.

Ο έλεγχος των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης σχετικά με τα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών δεν υπάγεται στις αρμοδιότητες του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. (το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. κάνει τις σχετικές συστάσεις και δράσεις ευαισθητοποίησης, αλλά δεν έχει ελεγκτικό ρόλο), ως εκ τούτου δεν υπάρχουν σχετικές συγκεντρωτικές εκθέσεις. Υπάρχουν αρχεία καταγραφής του σταδίου καταπολέμησης κουνουπιών ανά Περιφέρεια/Περιφερειακή Ενότητα, από το 2014 και μετά, με στοιχεία που έχουν συλλεχθεί τηλεφωνικά, ανεπιστήμως, σε μία προσπάθεια του Γραφείου να συλλέξει -όσο μπορεί- και αυτού του είδους τα δεδομένα (για ανάγκες εκτίμησης κινδύνου σε τοπικό επίπεδο), εκτός από τα δεδομένα επιδημιολογικής επιτήρησης των νοσημάτων που επιτηρεί, που είναι η βασική αρμοδιότητά του.

3. Πόσα ήταν τα κρούσματα ελονοσίας λεπτομερώς κατά την τελευταία πενταετία ανά έτος και ποιες ήταν οι ενέργειες αναλυτικά κατά τα τελευταία 5 έτη και τα αποτελέσματά τους.

Όπως περιγράφονται αναλυτικά και στην επικαιροποιημένη (11/08/2016) έκθεση επιτήρησης ελονοσίας του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. (www.keelpno.gr), παρακάτω αναφέρονται τα δηλωθέντα κρούσματα ελονοσίας τα τελευταία έτη (Πίνακας) και οι δράσεις αντιμετώπισης της νόσου του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

Πίνακας: Κρούσματα ελονοσίας ανά επιδημιολογική κατάταξη κρούσματος (εισαγόμενο/με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης) και έτος νόσησης¹ (για τα εισαγόμενα) ή εκτιμώμενης προσβολής (για τα εγχώρια), Ελλάδα, 2009 – 2016 (έως 11/08/2016).

Έτος νόσησης / προσβολής	Κατάταξη κρούσματος		Σύνολο
	Εισαγόμενα κρούσματα	Κρούσματα με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης ²	
2009	44	7	51
2010	40	4	44
2011	54	42	96
2012	73	20	93
2013	22	3	25
2014	38	0	38
2015	79	6	85
2016 (έως 11/08/2016)	61	4	65

1. Κρούσματα στα οποία δεν καταγράφηκε η πληροφορία αυτή, κατατάχθηκαν με βάση το έτος νοσηλείας ή δήλωσης.
2. Δεν συμπεριλαμβάνονται γνωστές, καταγεγραμμένες υποτροπές κρουσμάτων και δύο εγχώρια κρούσματα από *P. malariae* (περίοδος 2012), που αποδόθηκαν σε προηγούμενες περιόδους μετάδοσης.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΟΝΟΣΙΑΣ, 2011-2016

Την άνοιξη του 2012, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. ανέπτυξε **Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της ελονοσίας 2012-2015** και το καλοκαίρι του 2015 δημοσιεύθηκε το **Σχέδιο Δράσης για την Αντιμετώπιση της Ελονοσίας «ΜΕΡΟΠΗ» του Υπουργείου Υγείας**, με βάση τα οποία οι περιοχές (Περιφερειακές Ενότητες, Δήμοι) της Ελληνικής επικράτειας κατατάσσονται σε 4 επίπεδα επικινδυνότητας (0-3), μετά από αρχική εκτίμηση κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τα κρούσματα που έχουν καταγραφεί τα τελευταία έτη (από το 2009 και μετά) σε κάθε περιοχή, την ύπαρξη πληθυσμού μεταναστών από ενδημικές χώρες και τις οικολογικές-κλιματολογικές παραμέτρους κάθε γεωγραφικής περιοχής.

Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της ελονοσίας, που πραγματοποιεί το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. περιλαμβάνουν:

Ι. Δράσεις ενισχυμένης επιδημιολογικής επιτήρησης ελονοσίας

- **Ανίχνευση κρουσμάτων ελονοσίας:** Με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση των κρουσμάτων ελονοσίας, πραγματοποιούνται δράσεις ευαισθητοποίησης του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού πανελλαδικά, αναζητούνται ενεργητικά κρούσματα σε περιοχές υψηλού κινδύνου και υποστηρίζεται η εργαστηριακή διερεύνηση των ύποπτων περιστατικών.
- **Διερεύνηση κρούσματος:** Κάθε κρούσμα ελονοσίας που δηλώνεται στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. διερευνάται (επικοινωνία με το θεράποντα ιατρό), ώστε να διευκρινισθεί εάν πρόκειται για εισαγόμενο κρούσμα ή εάν υπάρχουν ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης. Σε περίπτωση κρούσματος με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης, καθώς και σε περίπτωση εισαγόμενου κρούσματος σε περιοχή υψηλού κινδύνου (με πιθανή παρουσία του κατάλληλου διαβιβαστή) πραγματοποιείται συνέντευξη με τον ασθενή, με τη χρήση δομημένου ανελκυστικού ερωτηματολογίου, ώστε να εντοπισθεί ο πιθανός τόπος προσβολής από τη νόσο ή/και να εκτιμηθεί ο κίνδυνος περαιτέρω μετάδοσης.
- **Άμεση ενημέρωση φορέων και επαγγελματιών υγείας** σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, μετά από τη δήλωση κάθε κρούσματος ελονοσίας με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης:
 - ιεραρχίας του Υπουργείου Υγείας,
 - των αντίστοιχων Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας Περιφερειών & Περιφερειακών Ενοτήτων,

- του αντίστοιχου Δήμου/Δήμων,

- Επιτροπής για την Πρόληψη & Αντιμετώπιση των Τροπικών Νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας, και της Ομάδας Εργασίας για τον καθορισμό των επηρεαζόμενων περιοχών από νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές,

- Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (ΕΚΕΑ) για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την ασφάλεια του αίματος (στις περιπτώσεις διάγνωσης εγχώριων κρουσμάτων),

- επαγγελματιών υγείας της περιοχής για την ενίσχυση της εγρήγορσής τους για την έγκαιρη διάγνωση των κρουσμάτων ελονοσίας.

- **Διερεύνηση εστίας κρούσματος (focus investigation) - Ενεργητική αναζήτηση άλλων κρουσμάτων στο περιβάλλον του κρούσματος:** Μετά τη δήλωση κάθε κρούσματος ελονοσίας με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης, κλιμάκιο του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. προβαίνει -όσο πιο γρήγορα γίνεται (ιδανικά εντός 72 ωρών από τη δήλωση και τον καθορισμό του πιθανού τύπου έκθεσης)- σε άμεση διερεύνηση της «εστίας» του κρούσματος (focus investigation), δηλαδή διενεργεί έλεγχο για ελονοσία σε όλα τα άτομα που διαμένουν στην περιοχή, σε έκταση που καθορίζεται μετά από επιδημιολογική, εντομολογική και περιβαλλοντική διερεύνηση, βάσει σχετικού πρωτοκόλλου διερεύνησης, σύμφωνα με σχετικές οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.). Συγκεκριμένα, διενεργείται έλεγχος για συμπτώματα ελονοσίας και εργαστηριακός έλεγχος για ελονοσία σε συμπτωματικά άτομα και σε μετανάστες από ενδημικές χώρες που κατοικούν στην περιοχή διερεύνησης, ενημέρωση σχετικά με την ελονοσία και τα ενδεικνυόμενα μέτρα προστασίας, καθώς και τακτική παρακολούθηση για τυχόν εμφάνιση συμπτωμάτων, με τηλεφωνική επικοινωνία, για ένα μήνα.

Μετά τη δήλωση των κρουσμάτων με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης το 2016, στις Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Θεσσαλονίκης, κλιμάκιο του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας, οργάνωσε και διενήργησε διερεύνηση της εστίας των κρουσμάτων, καθώς και ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας της περιοχής και του τοπικού πληθυσμού για την ελονοσία και τα μέτρα προστασίας από τα κουνούπια.

- **Διερεύνηση περιβάλλοντος - διαβιβαστών:** Μετά τη δήλωση κάθε κρούσματος ελονοσίας με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης ή εισαγόμενου κρούσματος ελονοσίας σε περιοχές υψηλού κινδύνου (με επιβεβαιωμένη ή πιθανή παρουσία του ικανού διαβιβαστή – Ανωφελών κουνουπιών), το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συνιστά ή διενεργεί -σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές, τις ανάδοχες εταιρείες καταπολέμησης κουνουπιών και άλλους φορείς με εξειδίκευση στην εντομολογία (π.χ. Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο)- διερεύνηση περιβαλλοντικών συνθηκών και εντομολογική διερεύνηση στην περιοχή, για τον εντοπισμό πιθανών εστιών αναπαραγωγής Ανωφελών κουνουπιών και την καταγραφή του πληθυσμού τους. Επίσης, γίνεται επιτόπια αναζήτηση ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων στην περιοχή και εκτίμηση κινδύνου για τριτογενή τοπική μετάδοση της νόσου.

- **Ενεργητική αναζήτηση κρουσμάτων ελονοσίας στο Δήμο Ευρώτα Λακωνίας:** Κλιμάκιο του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., προγράμματος ΕΣΠΑ (www.malwest.gr) και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, με την υποστήριξη των τοπικών αρχών, δραστηριοποιήθηκε -από το 2011 και σε κάθε περίοδο μετάδοσης έκτοτε- στην περιοχή του Δήμου Ευρώτα Λακωνίας για την ενεργητική αναζήτηση κρουσμάτων ελονοσίας στην περιοχή, με στόχο την έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία τους.

Από την περίοδο 2015 και μετά, η δράση αυτή υλοποιείται πλέον με την υποστήριξη της Περιφέρειας Πελοποννήσου, από κλιμάκιο επαγγελματιών υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με συντονισμό από το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., που συνεχίζει την ενεργητική αναζήτηση κρουσμάτων ελονοσίας στην περιοχή, καθώς και τη διερεύνηση και αντιμετώπιση όλων των κρουσμάτων ελονοσίας (άμεσα εμποτευόμενη θεραπεία). Στην περιοχή του Δήμου Ευρώτα διαβιούν και εργάζονται σημαντικός αριθμός μεταναστών από ενδημικές για την ελονοσία χώρες, κατά τη θερινή περίοδο. Κατά τη διάρκεια των περιοδικών επισκέψεων τ'όρτα-πόρτα γίνεται καταγραφή των οικιών και των μεταναστών, έλεγχός τους για συμπτώματα συμβατά με ελονοσία, εργαστηριακός έλεγχος για ελονοσία στα συμπτωματικά άτομα, ενημέρωσή τους για την ελονοσία και τα μέτρα προστασίας. Στα πλαίσια αυτής της δράσης, από το Μάιο 2016, γίνονται επισκέψεις σε όλες τις οικίες μεταναστών από ενδημικές χώρες και άλλων ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων, ανά 10- 15 ημέρες.

Μέσω των δράσεων ενεργητικής αναζήτησης κρουσμάτων ελονοσίας, κατέστη δυνατή η πιο έγκαιρη ανίχνευση των κρουσμάτων ελονοσίας στις περιοχές όπου υλοποιήθηκαν οι δράσεις, καθώς και η

μείωση του χρόνου διάγνωσης των κρουσμάτων ελονοσίας (και άρα μείωση του κινδύνου τοπικής μετάδοσης).

- **Ενίσχυση της εργαστηριακής διάγνωσης της ελονοσίας:** Από το 2012 το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. προμηθεύει με Δοκιμασίες Ταχείας Διάγνωσης ελονοσίας (Rapid Diagnostic Tests) τις Μονάδες Υγείας περιοχών με καταγεγραμμένη εγχώρια μετάδοση της νόσου τα τελευταία έτη, καθώς και περιοχών που υποδέχονται μεγάλους πληθυσμούς μεταναστών από ενδημικές χώρες (π.χ. μεγάλα αστικά κέντρα, νησιά Ανατολικού και Βόρειου Αιγαίου, Κρήτη), με στόχο την έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία κρουσμάτων ελονοσίας.

Το 2016, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. έχει διαθέσει Δοκιμασίες ταχείας διάγνωσης σε Κέντρα Υγείας στις περιοχές όπου καταγράφηκε εγχώρια μετάδοση και οργανώνει τη διάθεση Δοκιμασιών σε κέντρα φιλοξενίας προσφύγων-μεταναστών. Η χρήση των RDTs έχει συμβάλει σημαντικά στην έγκαιρη διάγνωση των κρουσμάτων ελονοσίας και η εμπειρία μας δείχνει ότι οι δοκιμασίες αυτές είναι πολύτιμα εργαλεία στο πεδίο.

Επιπρόσθετο, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συστήνει και υποστηρίζει την αποστολή δειγμάτων από οποιοδήποτε εργαστήριο πνευμονολογίας στο εργαστήριο αναφοράς (Τομέα Παρασιτολογίας, Εντομολογίας και Τροπικών Νοσημάτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας), για επιβεβαίωση της διάγνωσης ή/και περαιτέρω τυποποίηση του πλασμωδίου.

- II. **Χορήγηση ανθελονοσιακής αγωγής σε μετανάστες από ενδημικές χώρες:** Τα έτη 2013 - 2015, μετά από σχετική γνωμοδότηση της Ομάδας Εργασίας για τα Νοσήματα που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. και θετική εισήγηση της Επιτροπής για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση των Τροπικών Νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας, κλιμάκιο του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας προέβη σε μαζική προληπτική χορήγηση ενός σχήματος ανθελονοσιακής αγωγής για *P. vivax* (Χλωροκίνη + Πριμακίνη) σε μετανάστες από ενδημικές χώρες που διαβιούσαν στο Δήμο Ευρώτα Λακωνίας, κατόπιν ενημέρωσης και συγκατάθεσής τους, με την εφαρμογή πρωτοκόλλου άμεσα εποπτευόμενης θεραπείας (DOT). Στόχος της παρέμβασης αυτής ήταν η ριζική θεραπεία τυχόν εισαγόμενων κρουσμάτων (δηλαδή η θεραπεία όλων των μεταναστών που μπορεί να έφεραν το πλασμώδιο της ελονοσίας, ακόμη και εάν δεν νοσούσαν εμφανώς) και κατ' επέκταση η διακοπή της αλυσίδας μετάδοσης της νόσου.

- III. **Αντιμετώπιση κρουσμάτων ελονοσίας - Συστηματοποίηση της θεραπείας της ελονοσίας** σύμφωνα με τις επικαιροποιημένες κατευθυντήριες οδηγίες του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. υποστηρίζει τις Μονάδες Υγείας στην ορθή διαχείριση των περιστατικών (διάγνωση, θεραπεία, παρακολούθηση). Οι λοιμωξιολόγοι του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. είναι άμεσα διαθέσιμοι για επικοινωνία με τους θεράποντες ιατρούς. Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. διατηρεί, επίσης, απόθεμα συγκεκριμένων ανθελονοσιακών φαρμάκων (π.χ. αρτεσουνικού οξέος για παρεντερική χρήση, πριμακίνης, χλωροκίνης κ.α.), ώστε να εξασφαλίζεται -σε έκτακτες περιπτώσεις- η άμεση διάθεση της κατάλληλης αγωγής σε Μονάδες Υγείας για τη θεραπεία κρουσμάτων.

- IV. **Ενημέρωση - ευαισθητοποίηση κλινικών και εργαστηριακών ιατρών** για τη διάγνωση της ελονοσίας, με αποστολή ενημερωτικού υλικού (σε ετήσια βάση) προς όλες τις Μονάδες Υγείας και τους Ιατρικούς Συλλόγους της χώρας, με στόχο την εγρήγορση των επαγγελματιών υγείας, δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, για την έγκαιρη διάγνωση και κατάλληλη αντιμετώπιση των κρουσμάτων. Επιπρόσθετα, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. ενημερώνει εκτάκτως τους επαγγελματίες υγείας, δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, σε όλες τις περιοχές με πρόσφατη καταγραφή εγχώριας μετάδοσης ελονοσίας και πραγματοποιεί -όπου κρίνεται σκόπιμο- ημερίδες ενημέρωσης του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού για την ελονοσία σε Μονάδες Υγείας των περιοχών αυτών.

- V. **Ενημέρωση κοινού** για τα ατομικά μέτρα προστασίας από τα κουνούπια:

- Το ενημερωτικό υλικό για την ελονοσία και μέτρα προστασίας από τα κουνούπια και οι παρουσιάσεις που έχει δημιουργήσει το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα (www.keelpnc.gr) και διατίθεται για οποιαδήποτε χρήση. Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. προσπαθεί να ανταποκρίνεται σε κάθε αίτημα ενημέρωσης κοινού ή φορέων για τα νοσήματα που μεταδίδονται από κουνούπια και τα μέτρα προστασίας από τα κουνούπια (ενημερωτικές ημερίδες, διάθεση έντυπου υλικού - φυλλαδίων, αφισών).
- Στις περιοχές διερεύνησης των Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας και Θεσσαλονίκης όπου καταγράφηκε εγχώρια μετάδοση ελονοσίας το 2016, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας,

ενημέρωσε πόρτα-πόρτα τον τοπικό πληθυσμό σχετικά με τη νόσο της ελονοσίας και τα ενδεικνυόμενα μέτρα προστασίας από τα κουνούπια, κατά τη διάρκεια της διερεύνησης της εστίας των κρουσμάτων, ενώ επιπρόσθετα σε ορισμένες περιοχές πραγματοποιήθηκαν και τοπικές συναντήσεις ενημέρωσης κοινού.

VI. Συμμετοχή στο χαρακτηρισμό των επηρεαζόμενων περιοχών: Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συντονίζει διατομεακή Ομάδα Εργασίας για τον καθορισμό των «επηρεαζόμενων περιοχών από νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβαστές», υπό την Επιτροπή για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση Τροπικών Νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας, με στόχο τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την ασφάλεια του αίματος από το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας. Οι επηρεαζόμενες από την ελονοσία περιοχές της χώρας δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. και ανανεώνονται με βάση τα επιδημιολογικά δεδομένα.

VII. Δράσεις για τα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών - Εντομολογική επιτήρηση:

- **Ευαισθητοποίηση Περιφερειών** (επιστολές) για την έγκαιρη έναρξη, οργάνωση και υλοποίηση αποτελεσματικών ολοκληρωμένων προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών στην περιοχή ευθύνης τους και την ανάδειξή τους σε θέμα υψηλής προτεραιότητας, με υπόδειξη των περιοχών υψηλού κινδύνου και με επικαιροποιημένο συνοπτικό οδηγό με τα βασικά βήματα ώστε να επιτευχθεί η έγκαιρη κατοχύρωση και οργάνωση των έργων εντομοκτονίας. Για τα προγράμματα του 2016, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. απέστειλε σχετικές επιστολές ευαισθητοποίησης το Δεκέμβριο του 2015, καθώς και το Μάρτιο του 2016 (με σύσταση για εκτίμηση κινδύνου και ανάλογη εντατικοποίηση των προγραμμάτων σε περιοχές που φιλοξενούν μετανάστες-πρόσφυγες από ενδημικές χώρες).
- **Τακτική τηλεφωνική επικοινωνία με όλες τις Περιφέρειες/ Περιφερειακές Ενότητες** της χώρας (Διευθύνσεις Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής, ορισμένους Δήμους) και συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με το στάδιο υλοποίησης των έργων καταπολέμησης κουνουπιών, ανά Περιφέρεια ή Περιφερειακή Ενότητα.
- **Διανομή και τοποθέτηση κουνουπιέρων εμποτισμένων με μακράς διάρκειας εντομοκτόνο στα καταλύματα μεταναστών:** Σύμφωνα με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) και με σκοπό τη μείωση της έκθεσης στα κουνούπια μεταναστών από ενδημικές για την ελονοσία χώρες, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. πραγματοποιεί (από το 2013 και κάθε περίοδο μετάδοσης έκτοτε) διανομή και τοποθέτηση κουνουπιέρων εμποτισμένων με μακράς διάρκειας εντομοκτόνο στα καταλύματα μεταναστών στο Δήμο Ευρώτα Λακωνίας. Η διάθεση, τοποθέτηση και παρακολούθηση του τρόπου χρήσης των κουνουπιέρων γίνεται από το κλιμάκιο των επαγγελματιών υγείας που διενεργεί ενεργητική αναζήτηση κρουσμάτων ελονοσίας στην περιοχή.
- **Συμμετοχή στην εφαρμογή υπολειμματικών ψεκασμών εσωτερικών χώρων** (υπόδειξη καταλυμάτων μεταναστών) στο Δήμο Ευρώτα Λακωνίας: το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συνεχίζει να συστήνει στις τοπικές αρχές την εφαρμογή αυτής της μεθόδου στη συγκεκριμένη περιοχή.

VIII. Εντομολογική επιτήρηση: Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., σε συνεργασία με τον Τομέα Παρασιτολογίας, Εντομολογίας και Τροπικών Νοσημάτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ), το πρόγραμμα ΕΣΠΑ (MALWEST) από το 2012-2014, το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, Πανεπιστήμια, Περιφέρειες, τοπικούς φορείς, τοπικές αρχές δημόσιας υγείας και ανάδοχες εταιρείες των έργων καταπολέμησης κουνουπιών της τοπικής αυτοδιοίκησης, διενεργούσε, συμμετείχε ή/και συντόνιζε -από το 2010 έως το 2015- πρόγραμμα ενεργητικής εντομολογικής επιτήρησης σε διάφορες περιοχές της χώρας. Το πρόγραμμα αυτό το 2016 υλοποιείται πλέον, σε περιορισμένη έκταση, από την ΕΣΔΥ, με την εθελοντική συμμετοχή τοπικών αρχών και ανάδοχων εταιρειών.

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συστήνει τη διενέργεια εντομολογικής επιτήρησης (για την καταγραφή της παρουσίας και του πληθυσμού του ικανού διαβιβαστή της ελονοσίας-ανωφελούς κουνουπιού), στις τοπικές αρχές, ειδικά σε περιοχές που συγκεντρώνουν παράγοντες κινδύνου για τοπική μετάδοση της νόσου και συνεχίζει την προσπάθεια συλλογής εντομολογικών δεδομένων στις περιοχές αυτές και σε περιοχές με πρόσφατη καταγραφή εγχώριας μετάδοσης.

IX. Εκτίμηση κινδύνου: Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. διενεργεί εκτίμηση κινδύνου για την τοπική μετάδοση της ελονοσίας, λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες κινδύνου που συγκεντρώνονται σε τοπικό επίπεδο (εντομολογικά και περιβαλλοντικά δεδομένα, συγκέντρωση πληθυσμών από ενδημικές χώρες). Στο

πλαίσιο αυτό, σε περιοχές με κέντρα φιλοξενίας μεταναστών-προσφύγων, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συγκεντρώνει διαθέσιμα εντομολογικά, περιβαλλοντικά και δημογραφικά δεδομένα.

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. Αθήνας και Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές δημόσιας υγείας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, διενήργησαν τον Ιούλιο 2016 επιτόπια επίσκεψη και αυτοψία σε κέντρα φιλοξενίας μεταναστών-προσφύγων στην Κεντρική Μακεδονία, για την καταγραφή πιθανών εστιών αναπαραγωγής ανωφελών κουνουπιών και την εκτίμηση κινδύνου.

- Χ. Επικοινωνία με φορείς δημόσιας υγείας του εξωτερικού:** Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων και τεχνογνωσίας με Ευρωπαϊκούς (ECDC) και Διεθνείς οργανισμούς δημόσιας υγείας (ΠΟΥ, CDC ΗΠΑ), καθώς και με ειδικούς στα θέματα ελονοσίας και εντομολογίας.

Συμπερασματικά, μετά την πρόσφατη κορύφωση εγχώριας μετάδοσης της ελονοσίας το 2011, ο αριθμός των καταγεγραμμένων κρουσμάτων με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης ακολούθησε πτωτική πορεία τα επόμενα έτη και μηδενίσθηκε το 2014. Σε αυτό συνέβαλε μία σειρά επιπόνων και δαπανηρών δράσεων δημόσιας υγείας και πρόληψης, τα οποία εφαρμόστηκαν με τη συνεργασία πολλών φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που συνεισέφεραν στην επιτυχή πρόληψη της επανεγκατάστασης της ελονοσίας στη χώρα. Ωστόσο, το 2015 καταγράφηκαν ξανά στη χώρα 6 εγχώρια κρούσματα ελονοσίας, σε νέες και παλαιές περιοχές μετάδοσης, και το 2016 -έως τις 11/08/2016, καταγράφηκαν 4 εγχώρια κρούσματα ελονοσίας, σε νέες περιοχές μετάδοσης. Η εμφάνιση τέτοιων σποραδικών κρουσμάτων έχει παρατηρηθεί και στο παρελθόν και ως ένα βαθμό είναι αναμενόμενη, όπου συνδυάζεται η παρουσία των ικανών διαβιβαστών-κουνουπιών με αυξημένους πληθυσμούς ατόμων από ενδημικές χώρες.

4. Ποιες ήταν οι ενέργειες του ΚΕΕΛΠΝΟ και ποια ήταν η συνεργασία του με το Υπουργείο Υγείας τα τελευταία πέντε έτη στο συγκεκριμένο τομέα.

Σχετικά με τις δράσεις πρόληψης των νοσημάτων που μεταδίδονται με διαβιβαστές (ελονοσία, λοίμωξη από ιό του Δυτικού Νείλου), το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. πραγματοποιεί σε πανελλαδικό επίπεδο (επιγραμματικά):

- 1. Δράσεις ενισχυμένης επιδημιολογικής επιτήρησης και παρέμβασης,** οι οποίες περιλαμβάνουν άμεση διερεύνηση όλων των δηλωθέντων κρουσμάτων, εκτίμηση κινδύνου για περαιτέρω μετάδοση της νόσου, άμεση ενημέρωση των φορέων και επαγγελματιών υγείας σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, υποστήριξη των υπηρεσιών υγείας -όπου χρειάζεται- για την ορθή διαχείριση (διάγνωση, θεραπεία και παρακολούθηση) των ασθενών, ενεργητική αναζήτηση κρουσμάτων σε περιοχές υψηλού κινδύνου.
- 2. Δράσεις ενίσχυσης της εργαστηριακής διάγνωσης.**
- 3. Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης επαγγελματιών υγείας.**
- 4. Δράσεις ενημέρωσης κοινού.**
- 5. Ευαισθητοποίηση τοπικών αρχών σχετικά με τα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών.**

Αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά τις δράσεις αντιμετώπισης της ελονοσίας του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. περιγράφονται παραπάνω και μπορείτε να βρείτε επίσης στην επικαιροποιημένη έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης ελονοσίας (11/08/2016) του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ..

Συνεργασία ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. με Υπουργείο Υγείας:

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συνεργάστηκε στενά με το Υπουργείο Υγείας στη δημιουργία του Σχεδίου Δράσης για την αντιμετώπιση της ελονοσίας "ΜΕΡΟΠΗ" που δημοσιεύθηκε το 2015.

Επίσης, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συνέβαλλε στην ολοκλήρωση της ετήσιας εγκυκλίου του Υπουργείου Υγείας σχετικά με τα προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών.

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συμμετέχει ενεργά (με ένα τακτικό μέλος και δύο αναπληρωματικά μέλη) στην Επιτροπή για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση των Τροπικών Νοσημάτων. Επίσης, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. συντονίζει από ετών την "Ομάδα εργασίας για τον καθορισμό των επηρεαζόμενων από νοσήματα που μεταδίδονται από διαβιβαστές περιοχών", η οποία από το 2015 βρίσκεται υπό την ανωτέρω Επιτροπή του Υπουργείου Υγείας.

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. ενημερώνει άμεσα την ιεραρχία του Υπουργείου Υγείας για όλα τα περιστατικά ελονοσίας με ενδείξεις εγχώριας μετάδοσης (καθώς και καθημερινά για τα δηλωθέντα κρούσματα λοίμωξης από ιό του Δυτικού Νείλου), καθώς και για όλες τις δράσεις απόκρισης και αντιμετώπισης της ελονοσίας.

Γρίπη

1. Τι ενέργειες έχουν γίνει για την αντιμετώπιση της εποχικής γρίπης

Το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ και ειδικότερα το Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται μέσω του Αναπνευστικού έχει την αρμοδιότητα της επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης. Στο πλαίσιο αυτό το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ έχει δημιουργήσει και συντονίζει **δίκτυο παρατηρητών νοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ) (σύστημα Sentinel)**, στο οποίο συμμετέχουν ιατροί Π.Φ.Υ με κατάλληλη γεωγραφική κατανομή σε ολόκληρη τη χώρα.

Το σύστημα εκσυγχρονίστηκε πρόσφατα (το 2014) και είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις **Κατευθυντήριες Οδηγίες** που έχει εκδώσει σχετικά ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ)**. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Π.Ο.Υ συστήνεται προς όλες τις χώρες η λειτουργία συστημάτων Sentinel, ως τα πλέον κατάλληλα συστήματα για την επιτήρηση της εποχικής γρίπης αλλά και την προετοιμασία για το ενδεχόμενο πανδημίας γρίπης. Μέσω του συστήματος Sentinel, αποτυπώνεται η νοσηρότητα από γριπώδη συνδρομή στον ελληνικό πληθυσμό και καθίσταται δυνατή η μελέτη των χαρακτηριστικών του επιδημικού κύματος της γριπώδους συνδρομής κάθε έτους.

Στη χώρα μας, επιπλέον, η γρίπη περιλαμβάνεται και στα υποχρεωτικώς δηλούμενα νοσήματα και κάθε εργαστηριακά επιβεβαιωμένο κρούσμα δηλώνεται μέσω ειδικού δελτίου δήλωσης στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. Τέλος, από την περίοδο της πανδημίας (έτος 2009) έως και σήμερα, γίνεται στη χώρα μας επιτήρηση των σοβαρών κρουσμάτων γρίπης με νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ). Πρόκειται για ενεργητικό σύστημα επιτήρησης και αφορά στη δήλωση και καταγραφή όλων των κρουσμάτων γρίπης που νοσηλεύονται σε Μ.Ε.Θ. και των θανάτων από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Επιπρόσθετα πραγματοποιείται και καθημερινή παρακολούθηση της κατάστασής των ασθενών μέχρι την έξοδό τους από την Μ.Ε.Θ.

Παράλληλα με το κλινικό σκέλος της επιτήρησης που αναφέρεται ανωτέρω, λειτουργεί και το εργαστηριακό σκέλος της επιδημιολογικής επιτήρησης, το οποίο αφορά την ανίχνευση του ιού σε ρινοφαρυγγικά δείγματα που αποστέλλονται προς τα Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης της Ελλάδας (Νότιας Ελλάδας - Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ και Βόρειας Ελλάδας - Β' Μικροβιολογικό Εργαστήριο ΑΠΘ) καθώς και στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ε.Κ.Π.Α. Τα Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς με εξειδικευμένες ιολογικές εξετάσεις απομονώνουν και ταυτοποιούν τα στελέχη του ιού που κυκλοφορούν στην Ελλάδα και συμμετέχουν στο δίκτυο εργαστηριακής επιτήρησης της γρίπης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (πάνω από 110 εργαστήρια σε περισσότερες από 80 χώρες).

Η επιτήρηση της γρίπης τόσο η κλινική όσο και η εργαστηριακή, για την φετινή περίοδο 2015-2016 σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και στην Ελλάδα, ξεκίνησε την εβδομάδα 40/2015 (28 Σεπτεμβρίου - 04 Οκτωβρίου 2015) και ολοκληρώθηκε την εβδομάδα 20/2016 (16 - 22 Μαΐου 2016). Τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω των προαναφερομένων συστημάτων επιτήρησης αποτυπώνονται στην Εβδομαδιαία Έκθεση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΚΕΕΛΠΝΟ www.keelpno.gr.

Στην εν λόγω ιστοσελίδα υπάρχουν ήδη δημοσιευμένες οι εβδομαδιαίες εκθέσεις για τις εβδομάδες από 40/2014 έως και 20/2016 καθώς και η ετήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης για την περίοδο 2015-2016.

Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες.

Με εκτίμηση,

Η Υπεύθυνη του Γραφείου Νοσημάτων που

Μεταδίδονται με Διαβιβαστές

Μεταδίδονται με Διαβιβαστές

ΥΠΕΥΘΥΝΗ

ΠΕΡΖΑΝΙΔΟΥ ΔΑΝΑΗ

Δ. ΠΕΡΖΑΝΙΔΟΥ

Ο Ιατρός του Γραφείου Νοσημάτων που
Μεταδίδονται Μέσω Αναπνευστικού

Η Υπεύθυνη του Τμήματος Επιδημιολογικής
Επιτήρησης και Παρέμβασης

Θ. Λύτρας


Δρ. Γεωργακοπούλου Θεανώ
Υπεύθυνη
Τμήματος Επιδημιολογικής
Επιτήρησης & Παρέμβασης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Διευθυντή
3. Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης
4. Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές
5. Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται Μέσω Αναπνευστικού